

Glen Scotia

Anders Gjörling

Det har blivit söndagen den 16e november 2025

och i almanackan står det provning av Glen Scotia.
Med en av sällskapetets allra äldsta vänner.

Anders Gjörling.

Telge Whiskysällskap har med tiden provat en hel del brända droppar å när jag började rannsaka minnet stod det klart för mig att jag skrivit om detta destiller tidigare, mycket riktigt, efter en kort stunds sökande visade det sig att ett glas från sagda pannor fanns med i linan då legendaren och monsterblendern med den gudabenådade näsan Folke Andersson gästade sällskapet 11e mars 2018, så varför "uppfinna hjulet" igen...

Vi tar ett litet kliv tillbaka och använder texten jag skrev för sju och ett halvt år sedan.

Vips befinner vi oss på Kintyrehalvön ute på södra Skottlands västkust, här har man med all säkerhet bränt whisky i århundraden, men belagt i skrift finns första licensen tilldelad en John Boyel i Kelburn 1609. I den urgamla hamnstaden Lochhead eller Campbeltown som den heter idag krönte den keltiske lorden Dalruadhain Skottlands tidigaste kungar på "ödets sten", här har också det skottiska parlamentet huserat då staden fortfarande var kunglig "Burgh".

Whisky har tillverkats i staden sedan 1636 å det hela tog ordentlig fart i och med att familjen Armor flyttar in 1798, familjen består av rörmokare och kopparslagare å 1811 inrättar Robert Armor en kopparsmedja och börjar producera små högst olagliga pannor, sällan över 40 gallon, under sex år för han noggrann bok över alla han levererat å hans pannor står tätt utefter kustlinjer och vattendrag på halvön 1817.

Under 1800talet är mer än 20 licensierade destillerier i drift bara i Campbeltown, med klart vatten, närproducerat korn och torv i överflöd får destillaten en egen regional karaktär, med det tillskrivs halvön och framför allt staden en helt egen whiskyregion.

Även infrastrukturen är god framför allt tillgången till den gamla sillhamnen från vilken whiskyn skeppas ut i alla vädersträck är en betydande fördel som stärker handeln väsentligt, whiskykännaren Alfred Barnard som nämnts tidigare i mina referat slår 1887 fast att Campbeltown är whiskys huvudstad i världen.

*Oh, Campbeltown Loch, I wish you were whisky,
Campbeltown Loch, och aye!
Oh, Campbeltown Loch, I wish you were whisky,
I would drink you dry.'*

Se där... två strofer ur en gammal folkvisa som bekräftar stadens arv.

Scotia Distillery som anläggningen heter från början grundläggs i stadsdelen Dalintober med adress 12 HighStreet av familjerna Stewart och Galbraith 1832, tiden går och 1895 köps anläggningen av välkände näringslivsprofilen Duncan MacCallum vilket skulle straffa sig längre fram i historien.

Egendomen består av en labyrinth av mindre fastigheter som tjänat ut och 1897 bygger man så om till mer ändamålsenliga lokaler.

Konsortiet West Highland Distilleries Ltd köper anläggningen 1919, men vad de inte vet är att branschen står inför en massiv konjunktursvacka då det amerikanska alkoholförbudet införs på 20talet och bara fem år senare försätts konsortiet i konkurs.

MacCallum är dock fast besluten att driva verksamheten vidare och köper tillbaka destilleriet 1924, men trots alla ansträngningar blir han tvungen att stänga kranarna fyra år senare.

Kanske är det problemen med destilleriet, kanske är det något annat som får Duncan den 23e december 1930 att bege sig upp till vattenreservoaren Crosshill Loch som förser stadens destillerier med vatten... och gör så även idag, här avslutar han sitt liv med att dränka sig i sjöns iskalla vatten.

Att handlingen skall ha ekonomiska motiv råder det delade meningar om, en källa säger att Duncan levde sitt liv som ungarl och vid sitt frånfälle hade en förmögenhet på i runda tal 250 miljoner pund men varken arvingar eller förmånstagare stod att finna, en annan källa gör gällande att han var utblottad 1928 när Scotia Destilleri stänger kranarna, hur som helst sägs det att hans osalige ande än i denna dag vandra runt i destilleriet nattetid utan att få ro, å trots att vi lever i upplysta tider är det få som har modet att vistas i lokalerna nattetid...

Sedan dess har destilleriet haft fler ägare än vad som är lämpligt att räkna upp, lika så har det stängts och startats upp otaliga gånger under åren som gått, fara för att anläggningen tystnar förgått har tidvis varit överhängande men likt destillerispöket har det alltid gått igen.

Ofta är ägarförhållandena i whiskyvärlden komplicerade historier med fusioner och dotterbolag i oändliga led, i det här fallet handlar det om LochLomond Group ägare till en av Skottlands största buteljerare, Glen Catrine Bonded Warehouse Ltd. som sedan 1985 äger LochLomond Distillery i det lilla samhället Alexandria nordväst om Glasgow.

1994 köper Glen Catrine Bonded Warehouse Ltd. även Glen Scotia Distillery som för tillfället ligger i malpåse, från 1999 åter on stream och under uppsikt av Loch Lomond Distillery medan personal från Springbank sköter driften, å redan från året därpå drivs verksamheten i egen regi, under våren 2007 sköts tillverkningen av Hector Gatt som pensionerats från Springbank men ändå inte kunnat lägga jobbet på hyllan.

Men inte för än 2014 då investeraren Exponent Private Equity köper aktie majoriteten i Loch Lomond Group frigörs riskkapital till välbehövlig upprustning av de tre anläggningarna som nu säkert stävar in i framtiden.

Huset med den grå fasaden utefter High Street är sannorlikt den ursprungliga huvudbyggnaden från 1832, på insidan trångt och mörkt, man får klättra på smala branta trappor för att ta sig till maltsilon där 260 ton Opticmalt väntar på att krossas i den gamla Bobykvärnen.

Ytterligare en våning upp precis under taket ligger det gamla mältningsgolvet, det kan inte varit ett lätt arbete att på vindlande trappor ta sig upp med hundra kilo kornsäck på ryggen, "Hard work is not easy and easy work is hard to find" som destilleriets Stillman James Grogan så träffande sammanfattar det... inte undra på att de såg spöken.

Mäskningen sker i en traditionell gjutjärnstunna om 2,72 ton, destilleriets sex ålderstigna något rostangripna jäskar i corténstål är till all lycka utbytta mot nio nya rostfria där mäsken jäser i mellan 70 och 140 timmar, före 2015 kunde den jäsa allt ifrån 48 timmar upp till som mest fem dagar.

I mitten av pannhuset står två robusta stills och ytterligare två stills installeras, mäskpannan tar 8600 liter å båda pannorna värms med ånga, numera kokar man var batch långsammare och tar förmodligen ut det snävaste hjärtat i branschen alkoholhalten på spriten i receiveern håller ca 70%.

Två traditionella lagerhus finns kvar på området men bara ett används för lagring där väggarna förstärkts för att klara vikten från de nio våningar höga hyllorna
Från 2012 finns ett omfattande sortiment av destilleri tappningar och numer också ett besökscenter.

Tiden har verkligen börjat gå i takt med detta destilleri, från att ha varit ett av skotlands minsta och mest nedslitna till att det nu ha rustats upp inför framtiden.

Kvällens lina på 6 glas

såg ut som följer, extra roligt var att vi fick med den rykande färska 12 åringen.

1 Glen Scotia Double Cask

2 Glen Scotia 12 YO

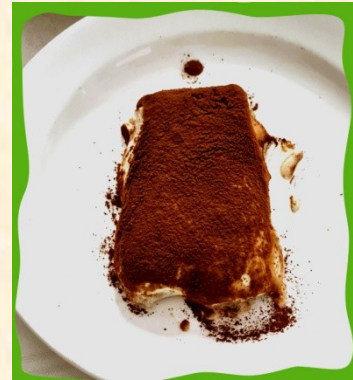
3 Glen Scotia 15 YO

4 Glen Scotia 18 YO

5 Glen Scotia Victoriana

6 Glen Scotia 9 YO Campbeltown's festivalmalt 2025

Efteråt serverades en alldeles utmärkt Boeuf Bourguignon till varmrätt och en Tiramisu efteråt för att stilla sötsuget.

Vi får även passa på att tacka Anders Gjörning för god vägledning bland buteljerna, och Cecilia Mårtensson på importören Stellan Kramer för att hon lånade ut Anders till oss.

Referat: Anders G. Svantesson

Foto & Layout: Gösta Hallin